

Хилько І. І.,

*старший викладач кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій*

Поліщук А. І.,

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв*

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання управління фінансами є найскладнішою та водночас найбільш відповідальною ланкою в системі управління діяльністю будь-якого суб'єкта господарювання. Процес управління фінансами підприємств, включаючи управління фінансовим потенціалом, здійснюється в рамках механізму фінансового менеджменту, що містить, зокрема, фінансове планування та прогнозування. Потреба у самостійному формуванні та використанні фінансових ресурсів, а також відповідальність перед кредиторами, інвесторами та державою підсилюють роль і значення фінансового планування та прогнозування в сучасних умовах, що своєю чергою сприяє ефективному функціонуванню підприємства.

Фінансове прогнозування – це складний процес розроблення та формування прогнозів, які є науково обґрунтованими гіпотезами про можливий майбутній стан економічної системи та економічних об'єктів, а також їх характеристик [1]. На підприємстві основною метою фінансового прогнозування є визначення реально можливого обсягу фінансових ресурсів та потреби в них протягом прогнозованого періоду. Фінансові прогнози стають важливим інструментом для розробки різних сценаріїв розв'язання завдань, що стоять перед підприємством.

Основною метою фінансового прогнозування на рівні підприємства є забезпечення своєчасного одержання інформації, необхідної для вивчення та аналізу різних явищ і процесів. Ця інформація дозволяє підприємству адаптуватися до майбутніх змін. Фінансове прогнозування допомагає досліджувати такі аспекти, як потенціал підприємства, тенденції в його розвитку, альтернативні варіанти розвитку, слабкі сторони діяльності, ресурси, вхідні та вихідні грошові потоки [2].

Розробка фінансових планів (прогнозів) базується на загальноприйнятій у світовій практиці методології планування і прогнозування економіки, яка визначає основні принципи та методи розрахунків планових і прогнозних показників. Важливо відзначити, що фінансове планування і прогнозування є частиною загального економічного планування. Це проводиться з метою забезпечення ресурсами виконання вже розроблених планів і прогнозів

економічного і соціального розвитку. Фінансовий план є завершальним елементом планування і водночас самостійним планом [1]. Фінансове прогнозування вимагає узагальнення та аналізу наявної інформації, а також моделювання та врахування різних чинників, що впливають на фінансові показники.

Прогнозування фінансових звітів включає аналіз як минулих тенденцій, так і передбачення майбутнього розміру виручки, витрат, інших доходів і витрат. Для виявлення цих тенденцій використовуються різні методи, починаючи від простого аналізу характерних рис, що відзначаються, до використання різних статистичних методів для побудови трендів, які використовуються як база для майбутніх прогнозів стану підприємства:

- експертні методи;
- методи ретроспекції;
- методи екстраполяції тенденції;
- статистичні методи [3].

Початкова точка для прогнозування ключових елементів – це побудова такого тренда. Проте важливо не обмежуватися лише екстраполяцією минулих тенденцій, особливо, коли немає впевненості в довгостроковому характері бізнесу. У таких випадках фінансове прогнозування виконується з урахуванням минулого досвіду, щоб забезпечити підприємця реальними та розумними прогнозами [4].

Таким чином, фінансове планування та прогнозування важливі складові управління підприємством. Ці інструменти допомагають керівництву підприємства орієнтуватися в ринковому середовищі, приймати обґрунтовані управлінські рішення та підвищувати шанси на досягнення бажаного результату в умовах невпевненості. Стабільний фінансовий стан підприємства, раціональне розподілення ресурсів та контроль допомагають досягнути цілей виробництва та забезпечують необхідні ресурси. Фінансове планування та прогнозування посідають ключову роль у системі управління підприємством, дозволяючи отримувати науково обґрунтовані висновки про можливий фінансовий стан, часові параметри досягнення бажаних результатів та альтернативні шляхи розвитку фінансово-господарської діяльності.

Список використаних джерел

1. Великий Ю. М., Чвартацька О. В. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. DOI: 10.32702/2307-2105-2018.11.1
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.

3. Хилько І.І. Прогнозування соціально-економічних процесів методами екстраполяції тенденції. *Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні* : IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів; 20–21 квітня 2023 р. Київ : КНЕУ, 2023. 217 с.

4. Пінчук А. В., Нечипоренко А. В. Формування інвестиційної стратегії підприємства. *Механізми економічного зростання і конкурентоспроможності національного господарства* : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8 грудня 2018 р. Громадська організація «Київський економічний науковий центр». Київ, 2018. Ч. 1. С. 103–105.